ECLI:LV:AT:2018:0319.A420443513.4.S

Lieta Nr. A420443513
SKA?935/2018
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
SPRIEDUMS
Rīgā 2018.gada 19.martā

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Ieva Višķere,
tiesnese Līvija Slica,
tiesnese Rudīte Vīduša

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „Abora" pieteikumu par Iepirkumu uzraudzības biroja 2013.gada 29.jūlija lēmuma Nr. 4?1.2/13-255/2 un 2013.gada 3.septembra lēmuma Nr. 4-1.2/13-301 atzīšanu par prettiesisku daļā, sakarā ar SIA „Abora" kasācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 5.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Latvijas Universitāte (turpmāk – pasūtītāja) izsludināja atklātu konkursu „Latvijas Universitātes Akadēmiskā centra Torņakalnā, Rīgā, 1.kārtas tehniskā projekta izstrāde, būvniecība un autoruzraudzība". Pasūtītāja par saimnieciski izdevīgāko piedāvājumu atzina pieteicējas SIA „Abora" piedāvājumu, taču Iepirkumu uzraudzības birojs (turpmāk – birojs), izskatījis citu pretendentu sūdzības, ar 2013.gada 29.jūlija lēmumu Nr. 4?1.2/13-255/2 aizliedza slēgt iepirkuma līgumu un uzdeva atkārtoti izvērtēt piedāvājumus, citstarp norādot uz pieteicējas finanšu piedāvājuma neatbilstību nolikuma prasībām.

Pasūtītāja, atkārtoti izvērtējot piedāvājumus, par uzvarētāju atzina pilnsabiedrību „LNK Industries Group". Savukārt pieteicējas piedāvājums tika izslēgts no turpmākas vērtēšanas kā neatbilstošs nolikuma prasībām. Birojs ar 2013.gada 3.septembra lēmumu Nr. 4-1.2/13-301 atļāva pasūtītājai slēgt līgumu ar noteikto uzvarētāju un atzina par pamatotu pasūtītājas secinājumu, ka pieteicējas finanšu piedāvājums neatbilst nolikuma prasībām, jo pieteicēja būvniecības izmaksās iekļāvusi ar iekārtu un inženiersistēmu apkopi (materiāliem un rezerves detaļām) saistītās izmaksas, lai arī tās bija jānorāda atsevišķi no būvniecības izmaksām.

[2] Pieteicēja iesniedza tiesā pieteikumu, lūdzot minētos biroja lēmumus atzīt par prettiesiskiem. Pieteicēja norādīja, ka iekārtu apkopei nepieciešamās rezerves detaļas, kas iekļautas ražotāju piedāvātajā iekārtu komplektācijā, proti, tiek nopirktas komplektā ar iekārtām, neveidos tādas papildu izmaksas, kas būtu nodalāmas no pašu iekārtu izmaksām un norādāmas atsevišķi kā apkopes izmaksas.

[3] Lieta vairākkārt ir skatīta Administratīvajā rajona tiesā un Augstākajā tiesā.

Augstākā tiesa 2014.gada 16.novembra spriedumā šajā lietā atzina, ka apstāklis, ka apkopei nepieciešamās detaļas un materiāli iegādāti kopā ar pašu iekārtu (kā komplekta sastāvdaļas) un pārdošanas cena tiek noteikta visam komplektam, pats par sevi nenozīmē, ka pieteicēja par to komplekta daļu, ko veido detaļas, nemaksā neko. Citādāka secinājuma izdarīšana, tas ir, ka pretendentam par šīm detaļām nav jāmaksā, iespējama, vienīgi iegūstot un izvērtējot attiecīgus pierādījumus.

Augstākās tiesas 2017.gada 10.marta spriedumā šajā lietā atkārtoti uzsvērts, ka tiesai, izskatot lietu pēc būtības, jāpārbauda, vai ir pamats uzskatīt, ka pieteicēja informāciju par rezerves daļu izmaksām varēja nenorādīt atsevišķi, jo, iegādājoties rezerves detaļas komplektā ar pašu iekārtu, attiecīgās rezerves daļas būtu saņēmusi bez maksas (kā bonusu).

[4] Administratīvā rajona tiesa, izskatījusi lietu no jauna, ar 2017.gada 5.decembra spriedumu pieteikumu noraidīja, norādot turpmāk minētos apsvērumus.

[4.1] Pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus, kas apliecinātu, ka iekārtu komplektā šo iekārtu apkopei nepieciešamās rezerves daļas un materiāli ir iekļauti bez maksas (kā bonuss).

Iekārtu „WOLF" un „SDMO" ražotāju pārstāvju SIA „Sanistal" un SIA „Energolukss" 2017.gada 3.novembra un 6.novembra skaidrojumos norādīts, ka iekārtu komplektā ietvertās rezerves daļas pircējiem bija bez maksas kā bonuss un ka nav paredzēts ražotāja komplektāciju sadalīt un pārdot atsevišķi.

Izvērtējot minētos skaidrojumus un salīdzinot tos ar SIA „Sanistal" un SIA „Energolukss" 2013.gadā sniegtajiem skaidrojumiem, tiesa konstatē, ka iepriekš skaidrojumos nebija norādīts, ka komplektā ietvertās rezerves daļas ir bez maksas. Ņemams vērā arī tas, ka SIA „Sanistal" 2017.gada 3.novembra skaidrojumu ir parakstījis inženieris un konsultants /pers. A/, taču inženiera un konsultanta kompetence jautājumā par bonusu piešķiršanu iekārtu pircējam ir apšaubāma.

Līdz ar to secināms, ka SIA „Sanistal" un SIA „Energolukss" 2017.gada skaidrojumos informāciju par to, ka komplektācijā ietvertās rezerves daļas pircējiem bija bez maksas, iekļāvušas pēc pieteicējas līguma. Tiesa minēto informāciju vērtē kritiski, jo ražotāju pārstāvju 2013.gadā sniegtajos skaidrojumos nebija nekādas norādes par rezerves daļām bez maksas.

[4.2] Pieteicējas 2013.gada 5.augusta vēstulē sniegtā informācija par komplektos iekļautajām rezerves daļām liecina, ka rezerves daļas nav bez

maksas un vēstulē norādītās rezerves daļu konkrētās cenas ir iekļautas būvniecības izmaksās.

Papildus jāņem vērā, ka pieteicēja ir norādījusi, ka būvniecības izmaksās ir ietvertas nokomplektētu iekārtu cenas un rezerves materiāli būs ietverti piedāvāto iekārtu komplektācijā.

[4.3] Apkopojot minēto, secināms, ka, pieteicējai iegādājoties rezerves daļas komplektā ar pašu iekārtu, maksa par šīm rezerves daļām ir iekļauta komplekta cenā (un tātad faktiski par šīm daļām izmaksas ir kā daļa no maksas par visu komplektu), un nav konkrētu pierādījumu, kas apliecina, ka komplektā attiecīgās rezerves daļas ir iekļautas bez maksas (kā bonuss). Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvji norādīja, ka visi pierādījumi lietā ir iesniegti un nav nepieciešams pieprasīt papildu pierādījumus, kuri apstiprinātu, ka rezerves daļas bija bez maksas.

Līdz ar to pieteicējas piedāvājums neatbilst nolikuma prasībām, jo šīs izmaksas nav norādītas pie apkopes izmaksām, bet ir iekļautas būvdarbu cenā, ko veido iebūvējamās iekārtas.

[5] Pieteicēja par tiesas spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, norādot, ka tiesa nav novērtējusi pierādījumus atbilstoši Administratīvā procesa likuma 154.panta prasībām, kā arī nav ievērojusi objektīvās izmeklēšanas principu, par ko, pieteicējas ieskatā, liecina turpmāk minētie apstākļi.

[5.1] Tiesa nav piešķīrusi nozīmi lietā iesniegtajam Latvijas Būvinženieru savienības eksperta /pers. B/ viedoklim. Pirmkārt, /pers. B/ nebija iepirkuma komisijā, kā norāda tiesa. Otrkārt, /pers. B/ kā attiecīgās nozares eksperts ir sniedzis lietpratēja atzinumu, kurš tiesai bija jānovērtē kā rakstveida pierādījums. Ne pasūtītāja, ne tiesa nav pieprasījusi cita nozares eksperta viedokli, kas pamatotu tiesas spriedumu.

[5.2] Tiesas norādītais apstāklis, ka pārdošanas cena tiek noteikta visam komplektam, pats par sevi nenozīmē, ka pārdevējs kādu komplekta daļu nav piešķīris bez maksas, ievērojot /pers. B/ atzinumā minēto un piegādātāju sniegtos skaidrojumus.

[5.3] Tiesa nepamatoti secināja, ka pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus, ka komplektā iekļautās iekārtu rezerves daļas ir bez maksas (bonuss). Tiesā ir iesniegti piegādātāju SIA „Energolukss" un SIA „Sanistal" 2017.gada 3.novembra un 6.novembra skaidrojumi, kuros norādīts, ka konkursam piedāvāto iekārtu komplektos ietvertās rezerves daļas bija bez maksas. Novērtējot šos paskaidrojumus kopsakarā ar SIA „Sanistal" un SIA „Energolukss" 2013.gadā sniegtajiem skaidrojumiem, jāņem vērā, ka 2013.gadā pasūtītāja pieteicējai nejautāja, vai iekārtu komplektos ietvertās rezerves daļas bija bez maksas. Tiesa nepamatoti apšaubījusi arī inženiera un konsultanta /pers. A/ kompetenci jautājumā par bonusu piešķiršanu. Minētā persona ir SIA „Sanistal" darbinieks un atbilstoši Komerclikuma 42.pantam ir pilnvarots tādai preču pārdošanai un citu ar to saistīto tiesisko darbību veikšanai, kādas parasti tiek veiktas vietā, kur nodarbināts attiecīgais darbinieks. Tāpat tiesa bez pamata norādījusi, ka pieteicēja piegādātājiem lūdza atbildē norādīt, ka rezerves daļas iekārtu komplektā iekļautas bez maksas.

[5.4] Tikai un vienīgi SIA „Energolukss" un SIA „Sanistal" (iekārtu ražotāju pārstāvji) var sniegt informāciju par to, kā noformēti iekārtu komplekti un kas tajos bija bez maksas. Ja tiesai radās šaubas par piegādātāju skaidrojumu patiesumu, ja tie nesniedza skaidru atbildi uz strīdus jautājumu vai ja tiesa apšaubīja skaidrojumus parakstījušās personas kompetenci, tad tiesai, ievērojot objektīvās izmeklēšanas principu, bija pašai jāiegūst pierādījumi, kas sniedz pilnīgu informāciju un kliedē šaubas par skaidrojumiem.

[5.5] Nav pamatots tiesas secinājums, ka pieteicējas 2013.gada 5.augusta vēstulē norādītā informācija par komplektos iekļautajām rezerves daļām liecina, ka rezerves daļas nav bez maksas. Pieteicēja ir vairākkārt paskaidrojusi, ka divu iekārtu komplektācijā ietverto materiālu izmantošana apkopē nerada izmaksas un būtu nesaimnieciski šādus materiālus apkopē neizmantot.

[6] Pasūtītāja paskaidrojumos kasācijas sūdzību neatzīst un norāda turpmāk minētos apsvērumus.

[6.1] Kasācijas sūdzību iesniegusi persona, kurai nav Administratīvā procesa likuma 147.panta otrajai daļai atbilstoša īpaša pilnvarojuma, kā arī kasācijas sūdzība neatbilst Administratīvā procesa likuma 328.panta pirmās daļas 6.punktam. Kasācijas sūdzībā pausti tie paši argumenti, kas izteikti un izvērtēti jau pirmās instances tiesā.

[6.2] Nav pamatoti pieteicējas argumenti par objektīvās izmeklēšanas principa pārkāpumu. Pirms lietas izskatīšanas pabeigšanas tiesa jautāja pieteicējas pārstāvjiem, vai viņiem ir lūgumi par papildu pierādījumu iegūšanu, uz ko tika atbildēts, ka visi pierādījumi ir iesniegti un nav nepieciešams pieprasīt papildu pierādījumus, kuri apliecinātu, ka piegādājamo iekārtu komplektācijā ietvertās rezerves daļas bija bez maksas.

[7] Birojs paskaidrojumos kasācijas sūdzību neatzīst un norāda, ka tiesa ir objektīvi novērtējusi lietā būtiskos apstākļus un nav saskatāms, ka šis izvērtējums būtu paviršs, acīmredzami kļūdains vai neloģisks. Paskaidrojumos norādīts, ka pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus, kas apstiprinātu, ka iekārtu komplektos iekļautās rezerves daļas būtu bez maksas. Biroja ieskatā, pieteicēja nepamatoti iebilst pret to, ka lietā nav pieprasīts cita eksperta viedoklis; šāds viedoklis nav nepieciešams, lai konstatētu apstākļus, kas attiecas uz apkopes izmaksu norādīšanu pieteicējas piedāvājumā.

Motīvu daļa

[8] Pasūtītāja paskaidrojumos vērsusi uzmanību uz apstākli, kas saistīts ar kasācijas sūdzības pieļaujamību, tādēļ vispirms atbildams uz šo argumentu.

Pasūtītāja uzskata, ka kasācijas sūdzību pieteicējas vārdā iesniegusi persona, kurai nav Administratīvā procesa likuma 147.panta otrajai daļai atbilstoša pilnvarojuma.

Kasācijas sūdzību pieteicējas vārdā iesniegusi /pers. C/. Šī pārstāve pieteicēju konkrētajā lietā pārstāvējusi jau kopš pieteikuma iesniegšanas tiesā (pieteicējas vārdā iesniegusi pieteikumu). Jaunākā no lietā esošajām pilnvarām /pers. C/ izsniegta 2017.gada 1.novembrī (*lietas 4.sējuma 16.lapa*). Pilnvarā norādīts, ka pilnvarniekam ir tiesības pilnvaras devēja vārdā veikt visus uzdevumus, kas saistīti ar pilnvaras devēja interešu aizsardzību konkrētajā tiesvedībā, tostarp parakstīt un iesniegt pilnvaras devēja vārdā dokumentus (sūdzības, pieteikumu, blakus sūdzību, lūgumus, pieprasījumus, noraidījumus u.tml.).

Administratīvā procesa likuma 147.panta pirmā daļa noteic, ka pārstāvim izdotā pilnvarā īpaši norādāmas tiesības iesniegt pieteikumu, pilnībā vai daļā atteikties no pieteikumā ietvertā prasījuma, grozīt pieteikuma priekšmetu, atzīt prasījumu pilnībā vai kādā daļā, pārsūdzēt tiesas nolēmumu apelācijas vai kasācijas kārtībā, iesniegt izpildei izpilddokumentu, saņemt piespriesto mantu vai naudu un izbeigt izpildu lietvedību.

Minētā tiesību norma kā jebkura procesuāla norma nav pašmērķīga, bet gan ir vērsta uz leģitīma mērķa sasniegšanu un nodrošināšanu. Tāpēc tā interpretējama un piemērojama nevis formāli, bet ņemot vērā konkrēto sasniedzamo mērķi.

Likumā izvirzīto prasību pārstāvja pilnvarojuma noformēšanai uzdevums ir nodrošināt iespēju gūt pienācīgu pārliecību par procesa dalībnieka gribu, pilnvarojot savā vārdā rīkoties konkrētu pārstāvi. Augstākā tiesa iepriekš atzinusi, ka Administratīvā procesa likuma 147.panta otrā daļas mērķis ir administratīvā procesa tiesiskās stabilitātes sasniegšana, pasargājot no sekām, ko radītu neskaidri administratīvā procesa dalībnieku gribas izteikumi būtiskos ar lietas virzību tiesā saistītos jautājumos, piemēram, par pieteikuma iesniegšanu tiesā, atteikšanos no pieteikuma vai tiesas nolēmuma pārsūdzēšanu. Vispārīgi izteikts (no likuma 38.panta teksta izrietošs vai pilnvarā iekļauts) administratīvā procesa dalībnieka gribas izteikums šajos gadījumos var radīt šaubas par to, vai dalībnieka ārēji izteiktā griba sakrīt ar viņa patieso iekšējo gribu (sal. *Augstākās tiesas 2009.gada 24.jūlija*

lēmuma lietā Nr. SKA?590/2009 (A7017009/17) 9.punkts).

Izskatāmajā gadījumā iesniegtā pilnvara nesatur tikai vispārīgu pilnvarojumu pārstāvēt pieteicēju tiesā, – pilnvarā ir norādītas arī pārstāves tiesības pieteicējas vārdā parakstīt un iesniegt sūdzības un blakus sūdzības. Ņemot vērā tiesvedības stadiju, kurā minētā pilnvara izsniegta, vienīgā procesuāli iespējamā „sūdzība" konkrētās lietas ietvaros varēja būt kasācijas sūdzība vai blakus sūdzība. Šādos apstākļos Augstākā tiesa uzskata, ka konkrētā pilnvara ļauj tiesai pārliecināties par to, ka pieteicēja ir vēlējusies pārstāvi pilnvarot arī attiecībā uz kasācijas sūdzības iesniegšanu, proti, ka kasācijas sūdzības iesniegšana atbilst pieteicējas gribai.

Ievērojot minēto, Augstākā tiesa nesaskata procesuālus šķēršļus kasācijas sūdzības pieļaujamībai.

[9] Pieteicēja kasācijas sūdzībā iebilst pret to, kā pirmās instances tiesa novērtējusi pierādījumus, kas attiecas uz jautājumu, vai par iekārtu apkopei nepieciešamajiem materiāliem un rezerves daļām, pērkot tos kopā ar iekārtām, pieteicējai faktiski būtu vai nebūtu radušās izmaksas.

Šajā sakarā Augstākā tiesa vispirms vērš pieteicējas uzmanību uz to, ka pierādījumu novērtēšana, tostarp pierādījumu ticamības novērtēšana, ir tās tiesas kompetencē, kas izskata lietu pēc būtības. Augstākā tiesa kasācijas kārtībā nevar sniegt vērtējumu lietā esošajiem pierādījumiem un izdarīt secinājumu, vai pieteicējai patiešām saistībā ar iekārtu apkopi faktiski rastos izmaksas, kuras pieteicējai bija jānorāda finanšu piedāvājumā atsevišķi no būvniecības izmaksām.

Kasācijas instances tiesas kompetencē ir pārbaudīt, vai zemākas instances tiesas novērtējums atbilst procesuālajiem priekšrakstiem.

Administratīvā procesa likuma 154.panta pirmā daļa noteic, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, kā arī vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un taisnības principiem. Raugoties uz pirmās instances tiesas spriedumā sniegto pierādījumu novērtējumu no šāda aspekta, var saskatīt atsevišķas nepilnības. Jāpiekrīt pieteicējai, ka nav korekti salīdzināt iepirkuma procedūras laikā un vēlāk sniegtus ražotāju pārstāvju skaidrojumus, jo tajos atbildēts uz dažādiem jautājumiem. Tāpat var piekrist, ka, ja tiesai radās šaubas par SIA „Sanistal" darbinieka kompetenci sniegt skaidrojumu par cenu veidošanos SIA „Sanistal" vārdā, bija iespējams par šo jautājumu iegūt papildu pierādījumus.

Tomēr turpmāk norādīto apsvērumu dēļ Augstākā tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā minētās kļūdas nav pamats sprieduma atcelšanai, jo nav novedušas pie nepareiza lietas iznākuma.

[10] Izskatāmajā lietā pieteicēja vērsās tiesā ar pieteikumu tādēļ, ka pasūtītāja izslēdza pieteicējas piedāvājumu no turpmākas vērtēšanas sakarā ar piedāvājuma neatbilstību nolikumam. No pārsūdzētajiem lēmumiem izriet, ka birojs un pasūtītāja, izvērtējot pieteicējas finanšu piedāvājumu, secinājuši, ka pieteicēja nav finanšu piedāvājumā atsevišķi norādījusi visas apkopes izmaksas, kā tas prasīts nolikumā, bet gan daļu no šīm izmaksām ir ietvērusi būvniecības izmaksās, uzskatot, ka apkopei nepieciešamās detaļas atsevišķas izmaksas nerada, jo ir iegādātas komplektā ar pašu iekārtu.

Līdz ar to lietā izšķirams strīds, vai pasūtītāja un birojs pamatoti secināja, ka pieteicējas finanšu piedāvājums neatbilst nolikuma prasībai piedāvājumā atsevišķi uzrādīt tehniskajā projektā piedāvāto iekārtu apkalpošanas izmaksas (tostarp rezerves detaļu izmaksas).

[11] Izskatāmajā lietā nav strīda, ko nolikuma prasības paredzēja, ka finanšu piedāvājumā inženiersistēmu un iekārtu regulārās apkopes izmaksas bija jānorāda atsevišķi.

Augstākā tiesa jau iepriekš šajā lietā norādīja, ka tas, ka kāds pretendents nepieciešamās detaļas vai materiālus iegādājies kopā ar pašu iekārtu tādā komplektācijā, kā to piedāvājis konkrētais ražotājs, nenozīmē, ka šo detaļu vai materiālu cena komplekta ietvaros nav jāuzrāda pie apkalpošanas izmaksām. Pretējā gadījumā pretendents, kurš piedāvāto iekārtu un tās apkalpošanai nepieciešamās detaļas iegādājies atsevišķi, nepamatoti tiktu nostādīts atšķirīgā stāvoklī, salīdzinot ar pretendentu, kurš izvēlējies tāda ražotāja iekārtu, kura tiek pārdota komplektā ar nepieciešamajām detaļām un materiāliem. Turklāt jāņem vērā, ka apstāklis, ka detaļas un materiāli iegādāti kopā ar pašu iekārtu (kā komplekta sastāvdaļas), pats par sevi nevar būt par pamatu secinājumam, ka pieteicējai faktiski nerastos izmaksas saistībā ar nepieciešamo materiālu un detaļu iegādi. Ja pretendents tādā vai citādākā veidā ir paredzējis iegādāties iekārtu apkalpošanai nepieciešamās detaļas un materiālus, tam rastos noteikti izdevumi. Tas, ka pārdošanas cena tiek noteikta visam iekārtas komplektam kopumā, pats par sevi automātiski nenozīmē, ka pircējs par kādu komplekta daļu, piemēram, par detaļām, nemaksā neko. Citādāka secinājuma izdarīšana, tas ir, ka pretendents patiešām par šīm detaļām neko nav samaksājis (nav paredzējis maksāt), iespējama, vienīgi izvērtējot lietā gūtos pierādījumus (*Augstākās tiesas 2014.gada 6.novembra sprieduma šajā lietā (arhīva Nr. SKA-681/2014) 9. un 10.punkts*).

[12] Minētie apsvērumi atspoguļo loģikā un saimnieciskajā realitātē balstītu uzskatu, ka tad, ja vispār kādai lietai ir vērtība, nevar prezumēt, ka tā pretendentam vai pasūtītājam ir bez maksas. No šāda aspekta acīmredzami lietas apstākļus konkrētajā gadījumā vērtējusi arī pirmās instances tiesa.

Augstākā tiesa arī citās lietās ir atzinusi, ka tieši izmaksu rašanās iespējamība liedz pieņemt par pašsaprotamu, ka izmaksas ir 0,00 *euro* jeb ka to nav. Arī atlaides piedāvāšana nav pašsaprotama, jo tā pēc jēgas ir pamatcenas samazinājums un līdz ar to – izņēmums no vispārīgā (*Augstākās tiesas 2017.gada 23.oktobra sprieduma lietā Nr. SKA?678/2017 (A420190516) 6.punkts*).

Tātad, ja vispār attiecīgā veida izmaksas var rasties, pasūtītājam nav pamata uzskatīt, ka konkrētajā gadījumā tās neradīsies, ja vien tas skaidri un objektīvi nav secināms no piedāvājuma, tā skaidrojuma un citiem pierādījumiem.

[13] Ņemot vērā minēto, atzīstams, ka arī konkrētajā gadījumā gan pasūtītājai, gan birojam vispārīgi bija pamats pieņemt, ka pieteicējai, kaut arī tā norādījusi, ka attiecīgās rezerves daļas iegādājusies komplektā ar iekārtām, šīs rezerves daļas kaut ko ir maksājušas. Savukārt pieteicējai, ja konkrētajā gadījumā pastāvēja izņēmuma gadījums, kad ražotāja piedāvājuma dēļ konkrētas rezerves daļas varētu saņemt par velti kā bonusu, tas bija nepārprotami jānorāda finanšu piedāvājumā vai vismaz skaidrojumos, kas sniegti par finanšu piedāvājumu.

[14] Augstākā tiesa iepriekš šajā lietā ir uzvērusi faktisko izmaksu esības vai neesības nozīmīgumu. Taču, ievērojot šā sprieduma iepriekšējos punktos norādīto, vienlaikus jānorāda, ka minēto aspektu nevar vērtēt atrauti no tā, ko pieteicēja attiecībā uz konkrēto rezerves daļu izmaksām norādījusi pasūtītājai iepirkuma procedūras laikā. Proti, izvērtējot, vai iestādes pamatoti pieteicējas finanšu piedāvājumu atzina par neatbilstošu nolikuma prasībām, būtiska nozīme ir tai informācijai, ko par izmaksu faktisko esību vai neesību pieteicēja bija norādījusi pasūtītājai iepirkuma procedūras laikā, un secīgi tam, vai pasūtītājs šo informāciju pareizi novērtējis un rīkojies atbilstoši secinājumiem, ko no šīs informācijas objektīvi varēja izdarīt.

[15] Pirmās instances tiesa spriedumā ir atsaukusies uz pieteicējas finanšu piedāvājumu, 2013.gada 28.maija un 5.augusta pasūtītājai sniegtajiem skaidrojumiem, kā arī pieteikumu, no kā izriet pieteicējas norāde, ka atsevišķas rezerves detaļas tiktu iegādātas komplektā ar iekārtām un nokomplektēto iekārtu cenas tika norādītas būvniecības izmaksās.

No lietas materiāliem redzams, ka 2013.gada 28.maija skaidrojumā par apkopes izmaksām attiecībā uz daļu no apkopei nepieciešamajiem materiāliem pieteicēja bija ietvērusi piezīmi, norādot, ka attiecīgie materiāli tiks piegādāti kopā ar iekārtām un *ietilpst iekārtu cenā*. Pieteicējas

2013.gada 5.augusta vēstulē, skaidrojot minēto piezīmi, norādīts, ka atsevišķi materiāli, kas būs ietverti pretendenta piedāvāto ražotāja iekārtu komplektācijā, tiks izmantoti iekārtu regulārajā apkopē, neveidojot *papildu* izmaksas; ja ražotājs iekārtas komplektācijā ir pievienojis materiālus, nosakot vienu cenu par komplektu, no šīs cenas nav iespējams izdalīt materiālus kā atsevišķas izmaksas; apkopē līdz ar to tiks izmantoti arī tie materiāli, kas ietverti ražotāja komplektētajā iekārtā *par iekārtas cenu*.

Pieteicēja 2013.gada 5.augusta vēstulē ir norādījusi arī konkrētas izmaksas skaitļos tādiem materiāliem, kuri pieteicējai būtu jāiegādājas papildus tiem, kurus paredzēts iegādāties komplektā ar pašām iekārtām. Šo materiālu izmaksas veido to summu, kuru pieteicēja finanšu piedāvājumā ir norādījusi kā apkopes izmaksas. Līdz ar to jāpiekrīt pieteicējai, ka kļūdains un neatbilstošs lietas materiāliem ir pirmās instances tiesas secinājums, ka vēstulē norādītās konkrētās skaitliskās izteiksmēs atspoguļotās izmaksas (piemēram, materiāli 1314 latu vērtībā) ir iekļautas būvniecības izmaksās; šīs izmaksas tieši ir atspoguļotas pie apkopes izmaksām. Tomēr vienlaikus secināms, ka pieteicējas pasūtītājai iesniegtie aprēķini acīmredzami norāda uz to, ka, iegādājoties iekārtu apkopei nepieciešamās detaļas un materiālus atsevišķi no pašām iekārtām, rodas noteiktas izmaksas – ražotāji detaļām un materiāliem nosaka konkrētu cenu. Tas neļauj uzskatīt par pašsaprotamu, ka ražotājs par šīm detaļām un materiāliem, pārdodot tos komplektā ar iekārtu, katrā ziņā nevēlas saņemt samaksu un neiekļauj šo detaļu un materiālu vērtību komplekta kopējā cenā. Tāpēc ir būtiski, lai pieteicēja savā piedāvājumā un tā skaidrojumā būtu nepārprotami norādījusi pasūtītājai, ka iekārtu komplektācijā iekļautās rezerves detaļas tiktu saņemtas bez maksas kā bonuss.

Kā redzams no iepriekš atreferētajiem pieteicējas 2013.gada 28.maija un 5.augusta vēstulēs ietvertajiem skaidrojumiem, pieteicēja iepirkuma procedūras laikā (un pēc tam arī pieteikumā tiesai) bija uzvērusi tieši materiālu un rezerves daļu iegādes apstākļus, proti, ka tās paredzēts iegādāties komplektā ar iekārtām, un tieši ar šo apstākli centusies pamatot attiecīgo materiālu un daļu izmaksu neiekļaušanu finanšu piedāvājuma sadaļā, kas attiecas uz apkopes izmaksām. Tomēr, kā norādīts jau iepriekš, iekārtu un daļu iegādes veids (komplektā ar iekārtu) pats par sevi neļauj uzskatīt, ka materiāli un daļas neko nemaksā, jo parasti, piemēram, iegādājoties tos atsevišķi, tiem ir kādas izmaksas. Savukārt uz to, ka konkrētajā gadījumā pastāv izņēmuma situācija un pieteicējai par šiem materiāliem un daļām tomēr nebūs jāmaksā, pieteicēja pasūtītājai tieši nenorādīja. Proti, ne iepirkuma procedūras ietvaros, ne pieteikumā tiesai pieteicēja nebija norādījusi, ka attiecīgās daļas iekārtu komplektā tiek iekļautas par velti kā bonuss; gluži pretēji, pieteicēja vairākkārt uzsvērusi, ka attiecīgās rezerves daļas tiek iegādātas kopā ar iekārtu, tiek iekļautas iekārtu cenā un, tā kā cena tiek noteikta par visu iekārtu komplektāciju, nav iespējams atsevišķi izdalīt izmaksas par komplektā iekļautajā daļām. Šādi izteikumi nesatur skaidru norādi par to, ka komplektā iekļautās rezerves daļas nav ierēķinātas komplekta cenā. To, ka attiecīgās rezerves daļas tiktu saņemtas vispār par velti, pieteicēja sāka norādīt tikai tiesas procesa laikā.

Šādā situācijā pirmās instances tiesa pamatoti secināja, ka pasūtītāja varēja uzskatīt, ka pieteicēja apkopes izmaksās nav iekļāvusi visas izmaksas, kas tā vai citādi izceļas no iekārtu apkopes, bet gan rezerves daļu izmaksu ir iekļāvusi būvniecības izmaksās. Proti, ņemot vērā to, ka iekārtu apkopei nepieciešamās rezerves daļas un materiāli parasti kaut ko maksā (par to acīmredzami liecina pieteicējas pasūtītājam sniegtā informācija iepirkuma procedūrā) un to, kā pieteicēja pasūtītājai iepirkuma procedūrā skaidrojusi izmaksu atspoguļošanu finanšu piedāvājumā, pasūtītājai objektīvi nebija pamata prezumēt, ka pieteicējai neradīsies nekādas izmaksas par materiāliem un rezerves daļām, kuras tā paredzējusi iegādāties kopā ar pašām iekārtām.

[16] Pieteicējas arguments, ka tiesa nepamatoti nav piešķīrusi nozīmi lietā esošajam Latvijas Būvinženieru savienības eksperta /pers. B/ atzinumam, ir noraidāms.

Minētajā atzinumā norādīts, ka praksē būvniecībā tiek piedāvātas dažādu ražotāju iekārtas, kuru komplektācijas var atšķirties, ka rezerves daļas var būt neatņemama iekārtu sastāvdaļa un ka piegādātājs nevar patvaļīgi mainīt iekārtu komplektāciju. Tāpat norādīts, ka ražotājs nosaka nokomplektētas iekārtas cenu un apkopes noteikumus, un ir pilnīgi saprotams, ka ražotāju komplektētās iekārtas, kuru komplektos ir papildu materiāli, nevar atsevišķi izcenot un izdalīt šo materiālu cenu, lai to ietvertu apkopes izmaksās.

Tādējādi atzinums nesniedz atbildi uz lietā izšķiramo jautājumu, vai pieteicējai nerastos izmaksas par tām iekārtu apkopei izmantojamajām rezerves daļām un materiāliem, ko pieteicēja paredzējusi iegādātiem kopā (komplektā) ar pašu iekārtu un vai pasūtītājai tas objektīvi bija jāsaprot jau piedāvājumu novērtēšanas laikā. Tādēļ apstāklis, ka tiesa spriedumā minēto atzinumu nav analizējusi, neliecina par procesuālu pārkāpumu.

[17] Apkopojot minēto, pirmās instances tiesas secinājums, ka pieteicējas piedāvājums no turpmākas vērtēšanas izslēgts pamatoti, ir pareizs. Tādēļ pirmās instances tiesas spriedums ir atstājams negrozīts, bet pieteicējas kasācijas sūdzība noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta pirmās daļas 1.punktu un 351.pantu, Augstākā tiesa

nosprieda

atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 5.decembra spriedumu un SIA „Abora" kasācijas sūdzību noraidīt.
Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese I. Višķere

Tiesnese L. Slica

Tiesnese R. Vīduša